

PELS RIJCKEN

Bezorgen met bericht van ontvangst

Afdeling bestuursrechtspraak

van de Raad van State

5.1.2.e

2514 EN DEN HAAG

onze ref. RR/LV/11024092

uw ref. 202502980/1/R2, 202502991/1/R2,
202502981/1/R2, 202502986/1/R2,
202502989/1/R2, 202502985/1/R2,
202502988/1/R2 en 202502984/1/R2

inzake GS Noord-Brabant/MOB en Vereniging
Leefmilieu; intrekkingverzoeken
natuurvergunning

mr. 5.1.2.e

advocaat · partner

5.1.2.e

5.1.2.e@pelsrijcken.nl

18 juli 2025

Hoogedelgestreng college,

In bovenvermelde procedures hebben wij op 26 mei 2025 namens Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant (hierna: **GS**) hoger beroep ingesteld tegen de uitspraken van de rechtbank Oost-Brabant van 16 april 2025 met de zaaknummers SHE 23 / 3123, SHE 23 / 3132, SHE 23 / 3125, SHE 23 / 3129, SHE 23 / 3131, SHE 23 / 3128, SHE 23 / 3130 en SHE 23 / 3127 NATUUR V162 (hierna: **de aangevallen uitspraken**). Bij brieven van 27 mei 2025 heeft u ons tot uiterlijk 22 juli 2025 in de gelegenheid gesteld om de gronden van het hoger beroep aan te vullen. In deze brief maken wij van die gelegenheid gebruik.

1 Inleiding

1.1 Achtergrond en procesverloop

Op 28 maart 2023 ontvingen GS verzoeken van de Coöperatie Mobilisation for the Environment en Vereniging Leefmilieu (hierna: **MOB**) om passende maatregelen te treffen ten aanzien van – onder andere – de volgende acht veehouderijen (hierna tezamen: **de veehouderijen**) waarop onderhavige procedures zien:

- 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e gevestigd aan de 5.1.2.e 5.1.2.e ;
- 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e gevestigd aan de 5.1.2.e te 5.1.2.e ;
- 5.1.2.e 5.1.2.e gevestigd aan de 5.1.2.e te 5.1.2.e ;
- 5.1.2.e 5.1.2.e gevestigd aan de 5.1.2.e ;
- 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e gevestigd aan de 5.1.2.e ;
- 5.1.2.e 5.1.2.e gevestigd aan de 5.1.2.e te 5.1.2.e ;
- 5.1.2.e 5.1.2.e en 5.1.2.e gevestigd aan de 5.1.2.e ;
- 5.1.2.e gevestigd aan de 5.1.2.e te 5.1.2.e

GS hebben de verzoeken van MOB gekwalificeerd als een verzoek om passende maatregelen te treffen op grond van artikel 5.4, lid 2, van de Wet natuurbescherming (hierna: **Wnb**) dan wel op grond van artikel 2.4 van de Wnb. De eerste grondslag betreft de intrekking van de vergunning, de tweede grondslag wordt een aanschrijving genoemd.

In juli 2023 hebben GS ontwerpbesluiten genomen die strekten tot afwijzing van de verzoeken. Op 30 augustus 2023 ontvingen GS een zienswijze van MOB op de ontwerpbesluiten. Vervolgens hebben GS op 24 oktober 2023 de definitieve besluiten genomen op de verzoeken van MOB (hierna ook: **de bestreden besluiten**). Die besluiten lagen bij de rechtbank voor en hebben geleid tot de aangevallen uitspraken.

1.2 De aangevallen uitspraken

Hieronder wordt de kern van de aangevallen uitspraken weergegeven:

- Zes van de acht veehouderijen beschikken over een natuurvergunning of een omgevingsvergunning met verklaring van geen bedenkingen (hierna: **vvvgb**). De rechtbank behandelt de verzoeken met betrekking tot deze veehouderijen alleen op grond van artikel 5.4, lid 2, van de Wnb, omdat artikel 2.4 van de Wnb volgens de rechtbank niet van meerwaarde is indien het bedrijf over een natuurtoestemming beschikt. Artikel 5.4, lid 2, van de Wnb bepaalt dat het

bevoegd gezag een natuurvergunning moet intrekken of wijzigen indien dat nodig is om te voldoen aan artikel 6, lid 2, van de Habitatrichtlijn. Deze bepaling vereist dat de nodige passende maatregelen worden getroffen om (dreigende) verslechtering van Natura 2000 te voorkomen.

- De overige twee veehouderijen – 5.1.2.e 5.1.2.e en 5.1.2.e 5.1.2.e en 5.1.2.e – beschikken niet over een natuurtoestemming, maar enkel over een milieutoestemming. De rechtbank beoordeelt in de betreffende twee uitspraken of GS de veehouderijen had moeten aanschrijven op grond van artikel 2.4 van de Wnb. Daarbij hanteert de rechtbank hetzelfde beoordelingskader als bij de intrekkingverzoeken op grond van artikel 5.4, lid 2, van de Wnb.
- De rechtbank is van oordeel dat uit de bestreden besluiten, de natuurdoelanalyses en de adviezen van de Ecologische Autoriteit volgt dat momenteel sprake is van een verslechtering van meerdere habitattypen alsmede een dreigende verslechtering van andere habitattypen. Dit is, zo overweegt de rechtbank, in strijd met artikel 6, lid 2, van de Habitatrichtlijn. Daarom moeten binnen korte termijn blijvende substantiële maatregelen worden getroffen, die in ieder geval binnen één jaar tot een blijvende, substantiële daling van stikstofdepositie moeten leiden. De andere passende maatregelen die thans worden getroffen – waaronder de landelijke en provinciale beëindigingsregelingen – bieden volgens de rechtbank onvoldoende zicht op een 'blijvende, substantiële daling binnen afzienbare termijn'.
- De rechtbank overweegt dat het treffen van passende maatregelen ten aanzien van een individueel bedrijf nadrukkelijk in beeld komt met name als dit leidt tot een relevante verbetering, al dan niet in samenhang met passende maatregelen met betrekking tot andere bedrijven. De volledige inwilliging van de verzoeken van MOB – die onder andere ook gericht zijn op een cluster van vijf bedrijven nabij het Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen – leidt tot een relevante verbetering voor delen van het gebied. Zelfs de volledige beëindiging van één van de veehouderijen kan leiden tot een relevante verbetering, aldus de rechtbank.
- De rechtbank betreft artikel 1 van het Eerste Protocol bij het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens (hierna: **artikel 1 EP**) en artikel 17 van het Handvest van de Europese Unie bij de vraag of GS een passende maatregel moeten treffen. Deze bepalingen waarborgen het recht op het ongestoord genot van eigendom. Een geslaagd beroep op deze bepalingen, specifiek artikel 17 van het Handvest, kan aan het treffen van passende maatregelen in de weg staan. In dat kader moet het bevoegd gezag een *fair balance* toets uitvoeren. De rechtbank is van oordeel dat het niet per se

proportioneel is om zonder meer de natuurvergunning van het bedrijf geheel in te trekken. Kijkend naar de voorwaarden voor deelname aan de landelijke beëindigingsregelingen Lbv en Lbv-plus, oordeelt de rechtbank dat het eigendomsrecht vergt dat een bedrijf in beginsel 15% restemissie mag gebruiken voor een andere activiteit dan het houden van landbouwhuisdieren.

- De rechtbank verklaart het beroep van MOB tegen de bestreden besluiten gegrond en vernietigt de bestreden besluiten. De rechtbank draagt GS op om binnen 26 weken een nieuw besluit te nemen dat strekt tot het treffen van passende maatregelen ten aanzien van de veehouderijen, indien er geen andere passende maatregelen worden aangekondigd die in dit geval leiden tot een blijvende, substantiële daling van stikstofdepositie binnen één jaar op het betrokken Natura 2000-gebied. Een en ander rekening houdend met de overwegingen in de aangevallen uitspraken. Ter voorbereiding van de nieuw te nemen besluiten dienen GS een overleg te beleggen met MOB en de veehouderijen.

2 Gronden van het hoger beroep

2.1 De rechtbank overweegt ten onrechte, althans heeft niet onderbouwd, dat maatregelen binnen één jaar tot een blijvende, substantiële daling van stikstofdepositie moeten leiden

In rechtsoverweging 5.10 van de aangevallen uitspraken overweegt de rechtbank dat het niet goed gaat met de beschermde natuur in de betrokken Natura 2000-gebieden en dat het de hoogste tijd is om binnen korte termijn blijvende substantiële maatregelen te treffen. De rechtbank is daarom van oordeel dat het college inzichtelijk zal moeten maken dat andere maatregelen in ieder geval binnen één jaar tot een blijvende, substantiële daling van stikstofdepositie moeten leiden.

Naar de overtuiging van GS heeft de rechtbank de termijn van één jaar niet, althans onvoldoende, onderbouwd.

Op 2 juli 2025 heeft uw Afdeling twee uitspraken gedaan over de toepassing van artikel 5.4, lid 2, van de Wnb. In die uitspraken heeft uw Afdeling overwogen dat de intrekking of wijziging van een natuurvergunning in beeld komt, indien er geen zicht is op de uitvoering van andere stikstofdepositiereducerende maatregelen binnen een afzienbare termijn. Volgens uw Afdeling moet het bevoegd gezag de te treffen maatregelen in beeld brengen en onderbouwen welke daling van stikstofdepositie naar het oordeel van het bevoegd gezag noodzakelijk is, en binnen welke termijn deze daling van stikstofdepositie kan worden gerealiseerd.

Zie 5.1.2.e 2 juli 2025, ECLI:NL:RVS:2025:2969, r.o. 10.7 en
ECLI:NL:RVS:2025:2973, r.o. 6.7.

In de aangevallen uitspraken heeft de rechtbank zelf geoordeeld dat de daling binnen één jaar moet plaatsvinden. Hoe de rechtbank tot die termijn is gekomen, is niet onderbouwd. In de optiek van GS zijn de aangevallen uitspraken op dit punt niet in overeenstemming met uw uitspraken van 2 juli jl., waarin u heeft overwogen dat (i) *onderbouwd* moet worden binnen welke termijn de daling van stikstofdepositie kan worden gerealiseerd, en (ii) dat het *bevoegd gezag* – niet de rechtbank – de termijn moet vaststellen (en voorzien van een onderbouwing).

2.2 De opdracht van de rechtbank om binnen een termijn van 26 weken een nieuw besluit te nemen, is onhaalbaar

De rechtbank heeft GS opgedragen om binnen 26 weken een nieuw besluit te nemen. Als er binnen 26 weken geen andere passende maatregelen zijn aangekondigd die leiden tot een blijvende substantiële daling van stikstofdepositie binnen één jaar, dan moeten GS passende maatregelen treffen ten aanzien van de veehouderijen. Ter voorbereiding van het nieuw te nemen besluit dienen GS in overleg te treden met zowel de veehouderijen als MOB (zie rechtsoverwegingen 7-7.1 en dicta¹).

De opdracht die de rechtbank aan GS heeft gegeven, is in de tijd onhaalbaar. De termijn van 26 weken – die op 15 oktober 2025 afloopt – is te kort voor het nemen van een nieuw besluit, zeker omdat GS dezelfde opdracht heeft gekregen in alle acht de procedures. Bovendien vereist de rechtbank dat GS in alle acht de procedures in gesprek gaan met de betrokken partijen (de betrokken veehouder en MOB). In procedures waarbij de uniforme uitgebreide voorbereidingsprocedure wordt toegepast, is de beslistermijn normaliter ook al 26 weken. Met deze extra stappen erbij, is het niet realistisch dat binnen diezelfde periode een nieuw besluit kan worden genomen dat in overeenstemming is met de aangevallen uitspraken.

GS zijn uiteraard wel al bezig met de uitvoering van de aangevallen uitspraken. Dat kost echter tijd. De plenaire gesprekken die de rechtbank bevolen heeft moeten worden voorbereid. Daartoe wordt in alle acht de gevallen eerst een individueel gesprek met de veehouder en met MOB gevoerd. De eerste gesprekken hebben in de maand juni plaatsgevonden. De gesprekken met de veehouder en MOB tezamen, kunnen pas vanaf eind augustus/begin september plaatsvinden. Daarbij zijn GS ook afhankelijk van de agenda's van de veehouderijen en MOB.

Om tot nieuwe besluiten te komen, is het verder ook noodzakelijk dat op bestuurlijk niveau en op politiek niveau (door Provinciale Staten) beslissingen worden genomen.

¹ In de uitspraak met het zaaknummer SHE 23 / 3127 is de betreffende overweging opgenomen onder het kopje conclusie, r.o. 6.20 en het dictum.

datum 18 juli 2025
onze ref. RR/LV/11024092

6/6

En, vanwege de impact die de beslissingen kunnen hebben, kan daarbij niet over één nacht ijs worden gaan. Ook het besluitvormingsproces kost tijd.

Al met al heeft de rechtbank GS een onmogelijke opdracht gesteld. Het is in ieder geval feitelijk gezien niet haalbaar om binnen de gestelde termijn aan de aangevallen uitspraken te voldoen.

3 Conclusie

Gelet op het voorgaande, verzoeken wij uw Afdeling namens GS om de uitspraken van de rechtbank (gedeeltelijk) te vernietigen.

5.1.2.e

5.1.2.e